

тили масло и Ботйову. Ако съ единъ махъ унищожиха цѣла чета, която бѣ звладѣла Балкана и сърдцата на жителитѣ отъ цѣла Гиопца, ако накараха всички „прозелити“ да се сплашатъ, колко по-лесно би било да прѣтрѣпятъ Христофора, който нито се криелъ, нито избѣгвалъ срѣщата съ „неприятеля“. Но даскалъ Ботю самъ е една морална сила и не е чудно, единъ скандалъ надъ неговиятъ обиченъ синъ да коштува и главата на чорбаджи Недѣлчо. Ще затриятъ синътъ на даскала, но прѣди да се подлагатъ на рискъ, като ненадѣйно дигнатъ цѣла Гиопца противъ себе си, нека употребятъ послѣдни усилия. Благоразумието, ако не е полезно, въ всѣки случай, не е излишно. Убийството на единъ човѣкъ не е убийство на една муха.

Било е нѣкой день на мѣсець септември, когато „свѣта“ повикалъ бащата да му направи бѣлѣжка „за послѣденъ пѣтъ“, та да „прибере юздитѣ на сина си“. „За тебе и за доброто на чадото ти сме те повикали, рекълъ чорбаджи Недѣлчо. Изтрѣпахме оние чапкжни и рѣкохме, че всичко ще миряса. Твоятъ Христо продължава да мѣти водата. Остави дѣто не ни зачита за мангжръ, но си е позволилъ да оскърби и кжръ-сердаря. Ние ти казваме, че животътъ на синътъ ти е въ опасностъ. Зжбятъ се читацитѣ — сетнѣ не отговаряме“. Гузната съвѣсть на чорбаджиитѣ даскалъ Ботю прочелъ много добрѣ. Че може да „стане нѣщо“ — мислилъ си бащата, това е вѣрно: колко пари ти чини да дигашъ ерява, слѣдъ като бжде притрѣпанъ? Пѣкъ и дѣ има правосъдие? Правдата обикаляше границитѣ на империята, но тя се страхуваше да надникне въ Турция. Хиляди стрѣли бѣха насочени противъ нея. Ще дигнешъ селото противъ истинскитѣ убиинци: всѣко чудо за три дни.

Въ този послѣденъ „свѣтъ“, доколкото намъ е извѣстно, даскалъ Ботю все не оставилъ безъ защита синътъ си. Но все пакъ той напусналъ „засѣ-